

Perhaps he appeased

שמא פייס –

OVERVIEW

ר"ל maintains (according to ר"ש) that if the גט was signed ten days after it was written it is a פסול גט because we are concerned פייס שמא. There is a dispute between רש"י and תוספות as to what is the concern of פייס שמא.

פירש בקונטרס¹ שמא נתייחד עמה והוי גט ישן –

רש"י explained that שמא פייס means, perhaps he isolated himself with her, and so it is a גט ישן, which is (לכתחילה) פסול –

פירש"י disagrees with תוספות:

ואין נראה לרבינו תם דהא בסוף פרק מי שאחזו (לקמן דף ע"ב) קאמר² ולגט ישן אין חוששין –

And the בריתא states, and we are not concerned for a גט ישן -

שהרי לא נתייחד עמה ופריך עלה וליחוש שמא פייס משמע³ דתרי מילי נינהו –

Because he was not מתייחד with her (this concludes the בריתא), and the גמרא asks, 'but let us be concerned פייס שמא'; this (question) indicates that גט ישן and שמא פייס are two separate concerns.

פירש"י mentions an additional difficulty with תוספות:

ועוד דלמה ליה למיפרך שמא פייס ומשום גט ישן התם דקאי אההיא –

And furthermore why is it necessary for the גמרא to ask there שמא פייס, which is on account of גט ישן, since we are referencing that case where he said -

דהרי זה גיטך כל זמן שאעבור מנגד פניך שלשים יום ואם לא באתי מכאן עד י"ב חדש –

'This is your גט as long as I do not appear in your presence for thirty days', or where he said, 'here is your גט if I do not come back from now up to twelve months'; to invalidate this גט it is not necessary to say גט ישן and יחוד -

כיון דאם בא בלא שום ייחוד בטל הגט⁴ –

¹ בד"ה שמא.

² The בריתא there states that if a man says, 'here is your גט if I will not be in your presence for thirty days', and he went back and forth to her, since he was not מתייחד with her it is a valid גט (when eventually he will be away from her for thirty days) and חוששין שהרי לא נתייחד עמה.

³ The בריתא concluded עמה שמא פייס immediately asks גמרא; why mention פייס? (אין חוששין) שמא פייס means (as רש"י maintains) that, נתייחד עמה, the גמרא should have asked (אין חוששין).

⁴ See רש"י who maintains that this question is only on the case of חודש ועד י"ב חודש, where if he comes before the חודש י"ב the גט is automatically בטל. However regarding יום there is no time frame when the יום ל' are, so even if he came back and forth many times, nevertheless if later there was a period where he

For since even if he came without any ייחוד the גט is בטל, since he stipulated, I will not be here for (either thirty days or) twelve months.

שמא פייס offers his explanation of תוספות:

– ואומר רבינו תם דשמא פייס דהכא וריש פרק כל הגט⁵ (לקמן דף כט,ב) –

And the ר"ת states that שמא פייס which is mentioned here and in the beginning of פרק כל הגט -

– רוצה לומר שמא פייס וביטל ואמר גט שנתתי בטל הוא⁶ –

It means that perhaps he appeased her and nullified the גט, by saying, 'the גט which I gave is nullified' -

– ומיירי הכא כשאמר להם לחתום מכאן עד עשרה ימים או לאלתר –

And here (by עדים ביום ונחתם כו' we are discussing that he told the עדים, either to sign from now up to ten days from now, or he told them to sign immediately -

– והם לא חתמו עד עשרה ימים ובשעת החתימה לא היה הבעל שם –

And the witnesses did not sign until ten days, and when they signed the husband was not present -

– ולהכי חיישינן שמא פייס וביטל שליחותם ושלא מדעתו חתמו –

So therefore we are concerned that שמא פייס and he nullified their שליחות to sign, so they signed without his consent -

– אבל אם אחר עשרה ימים צוה להם לחתום כשר דאפילו בטל הגט קודם –

However if he told them to sign even after the ten days elapsed the גט is כשר, for even if he was מבטל the גט previously, nevertheless -

– הא קיימא לן כרב נחמן דאמר בריש השולח (לקמן דף לב,ב) דחוזר ומגרש בו –

We rule like ר"נ who states in the beginning of פרק השולח that the husband may go back and divorce with the גט which he was previously מבטל.⁷

שמא פייס differentiates between the שמא פייס here (and in the beginning of פרק כל הגט) with the שמא פייס of שאחזור:

– ומיהו אהיהא דאם לא באתי אינו רוצה לומר שמא פייס ובטל את הגט בדיבור⁸ –

However, regarding that case where he said, 'it is a גט if I do not come (for twelve months)', there the גמרא did not mean to say שמא פייס and he was מבטל

בל"י אות תכז (and מהר"ם שי"ף) See. גט is a valid גט ל' יום was not there for

⁵ The case there is where he gave a גט to a שליח and told him not to give it to her until after thirty days.

⁶ This means that he said it in the presence of his wife or of the שליח, or sent a שליח to his wife or to the שליח הגט to be מבטל the גט in their presence. However he cannot be מבטל שלא בפני השליח והאשה. See later לב,א.

⁷ Similarly here too even though the מינוי of the עדים expired after the ten days, but the גט is still valid (when the husband commissions them again to sign the גט).

⁸ See previous footnote # 6.

the **גט**, by saying the **גט** is בטל -

דכיון דאמר מעכשיו אם לא באתי ולא בא הוי גט מעכשיו אף על גב דבטלו אחר כך⁹ -

For since he said, 'the **גט** will be effective retroactively as of now, if I do not come', and he did not come; it will be a **גט** retroactively from now, even though he was מבטל it later -

אלא נתפייס ובה קאמר ומתוך כך בטל הגט¹⁰ -

But rather the גמרא meant to say he was נתפייס and therefore he came, and on account of his coming the **גט** became בטל automatically -

ואין מזכיר הפיוס אלא משום שעל ידי שנתפייס חוזר לו ובה -

And the גמרא mentions the פיוס, only in order to explain to us that because of the פיוס he retracted and came; the פיוס has no halachic relevance -

ומשני באומר נאמנת עלי לומר שלא באתי שאפילו באתי אם היא תאמר שלא באתי יהא גט -

And the גמרא there answered the reason we are not concerned (for שמא פייס and) that he returned, is because we are discussing a case where he said, 'she is trusted by me to say, 'I did not come'', meaning that even if I did come, if she would say that I did not come, it would still be a **גט**.¹¹

פירש"י poses another question on תוספות:

ועל פירוש הקונטרס קשה דמאי משני דאף על גב דאמר נאמנת עלי לומר שלא באתי אצלה -
And on פירש"י there is a difficulty, for what does the גמרא answer that he said that he did not come near her, nevertheless even though he said נאמנת עלי that he did not come near her, nonetheless -

אנן חיישינן ולא מהימנינן ליה¹² -

We (the בי"ד) are concerned that he did come (and was מתייחד with her), for we do not believe her.

תוספות asks a question on פ"ר"ת as well:

ומיהו גם על פירוש רבינו תם קשה אההיא דכל זמן שאעבור נגד פניך ל' יום -

⁹ On גט מבטל the ר"ה אייר תשע"ה, and on הר"י גיטך מעכשיו אם לא באתי מכאן ועד י"ב חודש ר"ה ניסן תשע"ה he said (שליח הגט to her or to the שליח לבטל), however he did not appear to her until after ר"ה ניסן תשע"ו, before he was מבטל it in ר"ה ניסן תשע"ה on חל למפרע the גט is valid since it is אייר תשע"ה.

¹⁰ He violated the תנאי of חודש ועד י"ב חודש מכאן ועד י"ב חודש תנאי.

¹¹ He gave her the right (and trust) to override his תנאי and validate the גט, even if he came back.

¹² According to the ר"ת who explains the שמא פייס by the case of חודש ועד י"ב חודש means that by his coming the גט is כשר because he gave her the right to be מבטל the תנאי. However, according to רש"י that there is a חשש of גטן ישן which we the בי"ד are concerned about (שלא יאמר גיטה קודם לבנה), what does it help that he said נאמנת עלי, if we are concerned that it may be a גט ישן! See מהרש"א.

However, there is also a difficulty on the פירוש ר"ת regarding that case, where the husband said here is your גט as long as I will be not in your presence for thirty days -

דמשני באומר נאמנת עלי לומר שלא באתי -

Where the גמרא also answers that we are discussing a case where he said, 'she is believed onto me to say that I did not come'; this is not a sufficient answer, for -

מכל מקום ניחוש שמא בטל את הגט דכיון דלא אמר מעכשיו -

Nonetheless we should be concerned that perhaps he was מבטל the גט, since in this case he did not say מעכשיו -

ואין הגט חל עד שיעבור מנגד פניה ל' יום ואם בתוך כך בטלו לא הוי גט -

So the גט is not effective until he was not in her presence for thirty days, and if he was מבטל the גט before the thirty days, there is no גט, so why are we not concerned פייס?!
פייס

answers: תוספות

ונראה לרבינו יצחק דלא חיישינן לשמא פייס¹³ -

And it is the view of the ר"י that we are not concerned for שמא פייס, that perhaps he was actually מבטל the גט -

אלא חיישינן משום לעז בעלמא שיוציא הבעל לעז שבטל את הגט -

But rather we are concerned for loose gossip that the husband will spread a rumor that he was מבטל the גט, this is the meaning of שמא פייס (here), so therefore -

והשתא משני שפיר¹⁴ באומר נאמנת כולי -

Now the גמרא properly answers that he said, 'she is to be believed', etc. -

דכיון שהאמינה עליו שוב לא יוציא לעז דכסיפא ליה מלתא¹⁵ -

For since she is believed by him, he will not then be מוציא לעז for it is embarrassing to him -

והשתא משני שפיר גם לפירוש הקונטרס¹⁶ -

So now that we say שמא פייס means that the husband will be מוציא לעז, the גמרא answers properly even according to פירש"י -

וכן משמע התם מתוך פירושו¹⁷ דלא הוי אלא לעז שהזכיר בדברי המקשה ערעורו של בעל:

¹³ (Perhaps) the חשש of שמא פייס is only before the wife received the גט, but not after he gave it to her (even if it is with a תנאי). See previous חיישינן תוס' ד"ה חיישינן.

¹⁴ This is regarding the case of פירוש ר"ת, שאעבור מנגד פניך ל' יום, from which there was a question on ר"ת.

¹⁵ See 'Thinking it over'.

¹⁶ See footnote # 12. Even in the case of חודש ועד י"ב חודש we are not concerned that he actually returned, but that he will be מוציא לעז that he returned, in order to cast doubt on the גט. However since he said נאמנת עלי, it is כסיפא ליה to deny her statement and be מוציא לעז that he returned.

¹⁷ ולאחר זמן אתי בעל מערער ואמר פייסתי, states גיטין עוב, ד"ה שמא in רש"י.

And it also seems so from פירש"י there that it is only a לעז, for רש"י mentions in the words of the questioner, the husband's challenge to the גט.

SUMMARY

רש"י explains שמא פייס to mean that he was מתייחד עמה and it is a גט ישן. However, מכאן ועד maintains that שמא פייס (usually) means שמא ביטל הגט. In the case of י"ב חודש, there תוס' admits that שמא פייס merely explains why he returned, but not ביטול הגט.

THINKING IT OVER

תוספות explains regarding the case of יום ל' פניך ל' יום, אעבור מנגד פניך ל' יום, that there is only a חשש of לעז, and therefore since he said נאמנת עלי it is מילתא ליה כסיפא ליה.¹⁸ Seemingly, the לעז which he can be מוציא is that he was מבטל the גט; the נאמנות that he gave her is that ביטול הגט for כסיפא ליה מילתא לא באתי of נאמנות; לא באתי!¹⁹

¹⁸ See footnote # 15.

¹⁹ See בל"י אות תכה.